

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEC« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Krivoverka — svetnica.

S spisom, ki smo ga objavili pod gorenjim naslovom v 6. številki »Gorenjca«, nismo storili nič drugega, kakor seznanili naše ljudstvo z zgodovino »device orleanske«. To je storila tudi družba sv. Mohorja v svojih »Večernicah« leta 1866 in 1871. Pa vzemimo, da je družba sv. Mohorja premalo katoliška, da objavlja take spise, ki pišejo čez duhovnike, kaj pa potem »katoliška družba«, ki je priobčila v svojih »Drobtinicah« leta 1898, katere je uredil pokojni Fr. Lampe, obsiren spis Viktorja Steske o devici orleanski. V našem spisu smo sicer opozorili na dejstvo, da je mogoče, da se tudi namestniki Kristusovi — kakor se namreč sami imenujejo — lahko precej zmotijo. To bi jim še ne bilo toliko zameriti, ker so ljudje — ravno taki ljudje kakor mi. Neodpustno pa je, da hočejo veljati za neizmisljive.

Glavo smemo staviti, da bi bili odobravalni naš spis vsi naši najhujši klerikalci, ako bi bil zagledal beli dan v »Slovincu« in bi ga bili dali v odobrenje »svojemu župniku«, ki je vendar še »med živimi«.

Anton Koblar, sedaj po milosti Šušteršičevi kranjski dekan, je s svojim nepremišljenim nastopanjem naredil že marsikako nerodnost ter je s tem svoji stranki že dokaj škodoval. Tako je bilo tudi v tem slučaju. Namesto, da bi bil lepo molčal o vsej zadevi, ali pa da bi bil snov, ki jo je zajel iz »Gorenjca«, za svojo pridigo pametno porabil, je pričel udrihati po liberalcih kakor zbesnel. Sploh nas pa dejstvo, da je »Gorenjec« postal list, ki donša najprimernejše spise za pridige, jako veseli. Upamo, da tako sčasom še bolj razširimo krog svojih čitateljev.

O devici orleanski smo pisali zelo zmerno, kar o V. Steski, katoliškemu duhovniku, ne moremo trditi. V dokaz temu navajamo besede, ki jih je rabil v svojem spisu. Steska pravi: »Po vojnem pravu je bila Ivana lastnina burgundskega vojvode Ivana Luksenburškega. Ta jo pošlje čez tri ali štiri dni na svoj grad Beaulieu (reci: Boljé), kjer je bila varneje priprta. Kmalu se pa za njo

oglasita pariški inkvizitor*) in beauvaiski škof; prvi, ker je čarovnica, drugi, ker so jo ujeli v njegovi škofiji. Sploh je bil ta škof, Peter Cauchou imenovan, zagrizen sovražnik Ivanin, zato, ker je bil pristaš burgundske stranke, torej sovražnik kralja Karola VII. Ko vojvoda burgundski ni hotel ničesa slišati o pravici pariškega vseučilišča, prikazal se je inkvizitor z drugim vzrokom. V imenu angleškega regenta mu je ponudil za Ivano 10.000 zlatov. Toda ni je hotel dati, najbrže je mislil, da mu bo dal Karol VII. večjo odkupnino...

Pravda zoper njo se je pričela v mestu Roueuu. Izpraševanje je bilo jako natančno (?) in za ubogo devico zelo mučno. Krivični in nji sovražni sodniki so jo obsodili k smrti na gromadi; zastonj se je sklicevala na rimskega papeža...

Cerkev jo je zavrgla? Ne! To ni cerkev, to so le ničvredni njeni služabniki, ki so jo obsodili.

Tako piše Steska, katoliški duhovnik, o svojih stanovskih tovariših. Seveda danes je on neizmisljiv, ako bi bil takrat pisal tako, bi ga bili tudi sežgali na gromadi, kakor so »devico orleansko« in kakor bi nas dandanes »naš župnik« Anton Koblar, ako bi imel to pravico.

Prepričani smo, da bi Čehi kmalu lahko postavljali Husu spomenike kot svetniku, če bi bil Drozd tiste milijončke, ki jih je pouzmal, prepustil gotovim krogom v namen procesa za proglašenje svetnikom.

»Svojega« župnika pa vprašamo: Kdo torej obrekuje duhovnike? Svojim backom naj prebere Koblar »Drobtinice«, da bodo videli, da bi tudi mi dandanes lahko koga imenovali ničvrednega služabnika cerkve, kakor je Steska imenoval škofa in duhovne sodnike.

Častitim svojim bralcem pa so v našem urednistvu na razpolago »Drobtinice« leta 1898, da se lahko prepričajo, da pišemo golo resnico.

O priliki pa podamo zopet lahko izgled o takih ničvrednih služabnikih cerkve.

O Japoncih.

I.

Ker je zanimanje za vojno na Daljnem vzhodu splošno, ne bo odveč, ako podamo cenjenim bralcem »Gorenjca« nekolikootic o domovini, o veri, šegah in navadah tam se bojujočega naroda — o Japoncih in potem še v kratkem

*) Inkvizitor je bil od papeža postavljen duhovnik, ki je obsajal ljudi na smrt zaradi pregreškov proti veri.

opišemo pokrajino, katera je glavni vzrok, da sta si prišla Rus in Japonec navzkriž.

Japonsko je cesarstvo, obstoječe iz štirih večjih in cele množice manjših otokov, katerih Japonci sami štejejo na 3850. Površja imajo vsi ti otoki skupaj 382.447 kvadratnih kilometrov, prebivalcev pa blizu 45 milijonov. Japonska je torej glede obseznosti polovico manjša nego Avstrija, prebivalcev pa ima približno ravno toliko.

Imena večjih otokov se glase: Jeso, Sikok, Nipon in Kiusiu. Največji in najimenitnejši je Nipon, kajti na njem so največja mesta in tudi cesarska prestolnica Jedo ali Tokio, ki šteje milijon duš. Za trgovino s Kitajsko pa je posebno važno mesto Nagasaki na otoku Kiusiu.

Svet po japonskih otokih je gorat, in le ob morju se nahajajo večje ravnice, ki so prav dobro obdelane, a vzadi po hribih vedno zelenijo gozdi, večinoma raznovrstni borovci, smreke, lavorike in vedno zeleni hrastje. Tukaj ob morju najdemo tudi največja in najlepša mesta, katerih prebivalci največ po ladijah občejuje med seboj, ker notranji svet je le težko pristopen, kajti tu se nahaja samo gorovje z visokimi vrhovi, večinoma ognjeniki, ki so vzrok mnogim potresom.

Od vsega japonskega sveta je komaj polovica rodovitnega in se večinoma tega je poraščenega s temnimi gozdi. Japonci se namreč boje, da bi jim ne zmanjkalo drv, vsled tega ne puste gozdov izsekavati in zasajali so mlade gozde, predno je pri nas kdo mislil na to.

Japonci so narod mongolskega rodu, ki si je med vsemi narodi ohranil najčistejšo kri in se ni nikdar pomešal z drugimi. Vendar pa prvotni prebivalci otokov le niso, ampak so se pred davnim časom sem naselili. Od prvotnih prebivalcev se je ohranil le del na Jesu in drugih manjših severnih otokih in se imenujejo Aimus.

Svojo prvotno omiko so dobili Japonci od Kitajcev. Sami trdijo, da je bil prvi japonski vladar Kitajec, in da je za njim prihajalo čimdalje več Kitajcev na Japonsko. Neka stara pravljica pripoveduje, da je kitajski cesar okrog leta 200 pr. K. poslal po svetu tristo mladih zakonskih dvojic ter jim naročil, naj zvedo za kak pripomoček, ki

bi človeku podelil telesno neumrljivost. Med potovanjem so prišli na Japonsko in ni jih bilo več nazaj. Leta 59 po Kristusu so učili Kitajci Japonce Konfucijevih nauk. Leta 543 pa so drugi duhovniki s Kitajskega prišli oznanjevat Budovo vero. Obe veri sta na Japonskem razširjeni, zato je potrebno, da jih nekoliko opišemo.

V šestem stoletju pred Kristusovim rojstvom je živel na Kitajskem Konfucij. Govoril je le o nekem nevidnem Bogu, ki biva v nebesih. Drugega ni vedel o njem nič povedati. Največji čednosti sta pravica in modrost; toda človek ima pet čutov, ki ga zapeljujejo in odvrčajo od teh lepih čednosti. Res z lepimi nauki je svoje rojake napeljeval, kako naj se varujejo izkušnjav, naj spoštujejo samega sebe, svojega bližnjega, starše in prednike, cesarja in Boga. Spoštovanje mora človek imeti tudi do starih šeg in navad ter celo do starih prednikov in vrah. Ljudje so vedno isti nekdanj in sedaj, in kar je bilo nekdanj dobro, mora biti dobro tudi dandanes. To je vzrok, da se Japonci tako trdovratno drže starih navad. Vse svoje nauke je Konfucij zbral v posebno knjigo, katera služi Kitajcem in Japoncem kot sveto pismo. Druga zelo razširjena vera na Japonskem je budizem, ki se je v prvem stoletju po Kristusu zatrosila iz Indije na Kitajsko in od tam — kakor že rečeno — na Japonsko. Buda je živel v šestem stoletju pred rojstvom Kristusovim. Po indijski veri se človek zopet in zopet rodi. A ker je toliko revščine in drugih nadlog na svetu, bi bilo bolje, da bi se nikdar ne rodil, ker pa tega ne more storiti, naj vsaj gleda, da se ne bo zopet rodil. Jedina pot do sreče je čisto brezgrešno življenje. Dalje je učil ljudi, naj se zdrže pregrešnega poželenja in vsega posvetnega veselja ter naj ljubijo svojega bližnjega. Bolj ko se bo človek vzdržal posvetnega veselja, prej bo rešen nadlog, ne bo se več rodil, kajti s telesom bo umrla tudi duša.

Najbolj razširjena vera po vsem Japonskem je stara domača vera «Simbo». Kot najvišje božanstvo se smatra solnce, kateremu se izkazujejo božje časti!

PODLISTEK.

Žreb naj odloči!

Osnovna slika *) z macedonskega bojišča.

I.

Zbudila se je iz težkih, strašnih sanj, vsled katerih ji je bil utrujen, upehan in obnemogel še ves život. Pa kaj je to? Roki sta ji z nekim, ne preveč trdim poveljem, toda tesno zvezani skupaj spredaj in tudi nogi ji drugo in drugi tesno stiska neka vez. In kakšna ji je postelja? To ni njena navadna postelja ob beli steni poleg okenca, skozi katero jo je vsako jutro tako prijazno pozdravljalo razno vrtno drevje in cvetličje, ampak debela mehka blazina, razgrnjena po tleh, in stena ob njenem ležišču ji je posevno napeto sivo platno, ki je le slabo razsvetljeno od medle luči, prihajajoče od tam nekod iz nasprotnega kota, kjer se sliši neko tuje polglasno govorjenje.

Oči so ji še napol zaprte in še ne ve dobro, ali sanja ali bdi. Ker leži na hrbtu s kvišku obrnjenim obrazom, glavo počasi zasuče proti oni strani, odkoder ji šušti na uho neznani šepetajoči glasovi. Oči se ji razširijo in gledajo nepremično, neverjetno... Kri ji zastane v žilah in po vsem životu jo spreleti mrzla zona, zona strahu in groze, kajti komaj štiri korake od nje sede na po tleh razprostrti blazinah in preprogah ob nekoliko vzvišenem prostoru, na katerem stoji brleča svetilka, samovar in nekaj praznih čaš za kavo in drugo pijačo, trije — turški častniki, katerih obraze je že enkrat videla. Toda kje, kdaj... Ni se mogla spomniti. Oči se ji zapro

za nekaj časa in potem zopet odpro. A pošastne podobe turških častnikov ne izginejo in njih šepetajoči glasovi ne utihnejo.

Častniki sede tako, da vidi obraze vseh treh in sicer dva od strani in enega, ki sedi zadaj v sredi, pa naravnost v obraz. Med prvima dvema je prostor, skozi kateri se vidi na čudno mizo in skozi kateri od tam pada medla svetloba nanjo. Vsedli so se bili brezdvomno tako zaradi tega, da bi takoj zapazili, ako bi se ona prebudila ali poskušala se oprostiti vezi. Ker pa svetloba brleče svetilke le s slabimi žarki prodira do nje in ker so častniki ravno takrat zatopljeni v živahen pogovor, nobeden izmed njih ne zapazi, kako ona obrne svojo lepo glavico proti njim in jih gleda z velikimi odprtimi očmi...

Revica bi gotovo glasno in bolešno zakričala od groze, ali tako naglo in nepričakovano strašno presenečenje ji je stisnilo grlo s tako močjo, da so v njem zastali vsi njeni obupni glasovi, ki so silili ven, in je nekaj časa ležala mirna in trda kakor mrlič. Ko pa so se pred njo sedeči častniki z divjimi in zopernimi obrazi, na katerih vsakem se je bralo sto in sto najgrozovitejših hudodelstev, še vedno mirno pogovarjali kakor prej in ker ni nobeden stegnil proti njej ne roke ne krive sablje, pride zopet k sapi in mislim.

Predramila se je popolnoma iz nezvesti in omotice ter spoznala, da je vjetnica turških častnikov v turskem vojnem šotoru. In dasi še mlada in neizkušena, se je naglo uverila tudi o tem, da bi zastoj kričala, prosila usmiljenja in klicala na pomoč tu med samimi oboroženimi turskimi vojaki, tu, sam Bog ve, v katerem kraju, in sprevidela je, da je najboljša zanjo, ako ostane mirna

*) Osnovna slika = skica.

V Kranju, 27. februarja.

V avstrijski delegaciji je vojni minister Pitreich zagovarjal temeljito enotnost armade in prosil, naj politični boji ne postanejo taki, da bi zanesli razpor v armado. Dalje je rekel: «Skrbeli bomo za to, da se armada odtegne tem bojem; toda potrebujemo podpore politikov na shodih in vplivanje na časopise.» Utemeljeval je svoj tajni ukaz, ker ni vzroka, da bi se častnik ne smel oklepati narodnosti, iz katere izhaja. Glede očitanga, da minister za podčastnike ne zahteva znanje nemščine, se je minister skliceval na dosednji običaj in na potrebo dobrih, fizično in moralno zdravih podčastnikov, za kar so najbolji kmetijski sinovi. Slednjič je zagovarjal dvoboj in častna razsodišča. Nato se je sprejel izvenredni vojni proračun, v katerem se dovoljuje 15 milijonov za nove topove.

Za našega kmeta. Proračunski odsek avstrijske delegacije je rešil resolucijo glede orožnih vaj za kmetске rezerviste. Izrekla se je želja, naj bi se za časa žetve, t. j. od 15. julija do konca avgusta rezervisti iz kmetov, izvzemši rokodelce, ne klicali k orožnim vajam. — Resolucija glede povrnitve potnih stroškov rezervistom in bramborcem se je izročila vladi v blagohotno upoštevanje. Tudi se je pozvala vlada, naj poizveduje, ali bi ne bilo mogoče dati družinam k orožnim vajam poklicanih rezervistov primerne podpore.

Iz Srbije. Veliko presenečenje je vzbudila odredba ruske vojne uprave, vsled katere se tisti srbski častniki, ki so bili zapleteni v Nišu v zaroto proti morilcem kraljeve dvojice ter bili vsled lega odpuščeni iz srbske armade, sprejmejo v rusko armado. Na srbskem dvoru si ne morejo tolmačiti tega pojava.

Iz Macedonije. Albanci so se vzdignili iz dveh vzrokov: ker se tirja od njih desetina in vojaki. Dosedaj jim obojega ni bilo treba dajati. Upor se je začel v Mitrovici ter se je naglo razširil na Skoplje, Prizrend in Djakovo. Ker je to neposredno na avstrijski meji, se Turška boji, da bi začela posredovati Avstrija. Vsled tega je v nemirne kraje odposlala okrog 7000 mož. Topničarji

kakor da bi spala ali pa še ležala v omotici. Zato zopet počasi obrne glavo v prejšnjo lego, ne da bi njeni čuvaji to zapazili.

Da se je njeno prebujenje in spoznanje njenega obupnega položaja izvršilo tako tiho in mirno, pripomoglo je k temu razun navedenih okoliščin gotovo mnogo tudi to, da je bila zvezana. Ako bi bila prosta, bi najbrž začela gibati z rokama in nogama in bi se še morda vsedla na posteljo, kar bi seveda več ne moglo ostati skrito turškim častnikom. Vezi na rokah in na nogah pa so jo precej pri prebujanju opozorile, da se godi nekaj nenavadnega z njo in so jo tako pripravile do opreznega zavedanja in opazovanja onega, kar je bilo okoli nje.

Ležala je zopet vznak z zaprtimi očmi, a po glavi so ji šumele in rojile najstrašnejše misli, da je bila mnenja, da ji morajo zavreti možgani, srce ji je glasno toliko kakor bi ji hotelo prekljuvati prsi, in život se ji je tresel ves kakor da bi jo bili ravnokar potegnili iz zamrznjene vode.

Zdelo se ji je, da leži živa pokopana v tesni rakvi globoko pod zemljo, da sliši gori nad seboj srečno se smejoče ljudi, ki pa je nočejo odkopati in rešiti; zdelo se ji je, da jo vlečejo v harem, da jo pohotno gleda grd turški starec in jo nesramno nadleguje, a ker se mu ona noče zlepa vdati, jo spet vlečejo ven na morišče, in zdelo se ji je, da šviga peklenski ogenj iz zemlje ter bruha na njeno površje na stotine, na tisoče najostudnejših in najgrozovitejših pošasti v podobah oboroženih Turčinov, ki se drve na vse strani po mili bolgarski domovini, požigajoč in moreč, in zazdi se ji, da so že tudi k njej pridivjale te pošasti ter jo začele sekati in suvati s sabljami in noži!...

Konec pride.

in konjeniki so odšli v Mitrovico. — Ruska in angleška vlada sta dogovorno resno posvarili turško in bolgarsko vlado, naj obe vladi udušujeta stremljenje vojnih strank v obeh državah.

Dopisi.

Iz Sore. Dobro so začeli, ker hočejo častnim občanom voliti vsakega še tako neznatnega župnika. Tudi pri nas se je v naši občinski seji minulo nedeljo sklenilo, naj se izvoli častnim občanom prejšnji župnik Hiersche, ki pa nikakor ne zasluži te časti. Dokaz temu je, ker je cela občina razen nekaj kimovcev po koncu. Kaj je vendar dobrega storil Hiersche? Občani, ali se ne spominjate cerkve na Jeperci. Nek list ga je enkrat že spomnil na to, ker sam ni videl, toda cerkev je še vedno sušilnica za perilo. Ni sicer bogata, pa vseeno romantična ali znamenita je cerkev na Osojniku. Pred sedmimi leti je udarila strela v zvoniku, kateremu je zgorela streha. Kdo se jo je usmili, da jo je pokril kakor pasjo uto, tega sicer ne vem, pač pa mi je znano, da Hiersche gotovo ne. Poprej sloveč Osojnik je sedaj zapuščen. To je zasluga Hierscheta, ki naj bo častni občan Sore. Nabralo bi se preveč malenkosti za njegove zasluge, da bi se mogel voliti tak človek častnim občanom. Vi, kmetje, seveda ne veste mnogo, če pa hočete, Vam prihodnjič povem še kaj več. O drugem izvoljenem ni vredno, da bi govoril. X.

Iz Šmartnega pod Šmarno goro. Na občinskih zborih prostovoljnih gasilnih društev tukajšnje občine je bil načelnikom za leto 1904 izvoljen zopet nadučitelj g. Franc Lavtižar, ki je bil — kot ustanovnik vseh treh gasilnih društev — tudi imenovan častnim članom vseh treh gasilnih društev. Podnačelniki so: Gregor Jeras za gasilno društvo v Gameljnih; Ivan Jerala za gasilno društvo Šmartno pod Šmarno Goro - Tacen in Josip Lavtižar za gasilno društvo v Pirničah. Ker si imenovana gasilna društva zidajo svoje «gasilne domove» v Tacnu, Srednjih Gameljnih in Gornjih Pirničah, kateri bodo tokom prihodnjega poletja s primernimi slavnostmi izročili njihovega namenu, usojajo si že zdaj bratska društva na to opozoriti ter jih pod geslom «Na pomoč!» k otvoritvam najljubše vabiti. (Prosimo, da se oglasite še večkrat. Op. ured.)

Iz radovljanskega okraja. V predzadnji številki ste, g. urednik, priobčili kratek članek o občinskem gospodarstvu na Bledu, da so bili občinski računi razglašeni in razporejeni v pregled. Žalibog, je pa več občin, v katerih sploh nimajo nikoli pravih računov in se celo nobene pravilne blagajnične knjige; vsled tega bi bilo želeti, da bi bile vse občine primorane vsako leto predložiti deželnemu odboru občinske račune v pregled, kakor se to zgodi pri vseh cestnih odborih. Pri občinah se vedno zvisujejo občinske doklade in večina odbornikov pri kmetijskih občinah sploh ni zmožna kontrolirati občinske račune, zato se opozarjajo gg. deželni poslanci, da prej ko mogoče stori korake, da je pri občinah potrebna deželna kontrola, kajti če se pomisli, da se pripete celo slučajji, n. pr. da je načelnik plačal z občinskim denarjem maso, a ta načelnik za to nima nobenih pravih prilog, če se pomisli, da plačuje več občin že danes čez 50 %, doklade, je gotovo potrebna večja upravna kontrola. Sustersič, kmetijski poslanec, kje si? Več davkoplačevalcev.

Iz Šostanja na Štajerskem. Ker smo v zadnji številki obljubili nadaljevati z životopisom šmiheljskega župnika Ivana Govediča, hočemo odgovorjati na pridigo izjaviti, da je gola resnica, da župnik ne zahaja v čitalnico, vendar mi lahko trdimo, da nam je še prav ljubo, da ga ni v naši sredini, kajti on bi sploh ne mogel sedeti poleg kmeta, še manj pa poleg tržana ali odličnjaka. Na tem mestu izjavljamo, da sme vsakdo, ki pozna Slovence obče, trditi, da bi bili slednje žrtvovali vse, samo da bi bili dosegli ugled šmiheljske cerkve ne le v fari, temveč po širnem svetu, ako bi imeli opraviti z vzor-duhovnikom, ki bi za seboj ne imel tako «sijajne» preteklosti. Obsirna pritožba, katero so pri knezo-kofu lavantinske škofije vložili štiri župani in več cerkvenih ključarjev, se opira na razkošno življenje župnika Ivana Govediča. Ljudje pripovedujejo, da je bilo njegovo živ-

ljenje razkošno vsled tega, ker je na več krajih njegovega službovanja zapustil žive spomine, ki letajo okoli in iščejo pravega očeta. Težke besede nam pri tem silijo pod pero, a jih ne smemo in zbog dostojnosti ne maramo opisati, kaj je vrhutega vse še počel s kuharico in njeno sestro. Njemu podložnim ženskam je prigovarjal, da naj izjavijo, ako bodo vprašane, da je kakšen učitelj ali uradnik oče njegovega otroka. V enem slučaju je sploh zahteval, da se njegov brat, ki je bil oženjen, naznani kot nezakonski oče. Že ta dejstva bi zadostovala do popolne obsodbe dotičnega. Vendar podamo še nadalje vzrok in ta je, da je, akoravno mu je bilo prepovedano od višje oblasti skupno živeti z njegovo »ljubico«, prisilil taisto, da je zopet prišla k njemu »streti« in jo je pri vsaki priliki, ako mu je predbacivala njegovo življenje, javno pretepaval in opsoval z nesramnimi psovki. Seveda mu ni zadostovala ta stara ljubezen, temveč je iskal še druge ljubice. Dalje pravi ona obširna pritožba, da je župnik kljub temu, da že komaj hodi, uganjal razne stvari tudi drugod. Od žensk si je izposojal kak »Andenken«, ki je obstojal iz las (!) itd. Uganjal je vrhutega še take stvari, ki pač ne spadajo v javnost in katerih ne smemo zapisati, ker bi bili zaplenjeni. Vprašamo sedaj celi svet, posebno pa farane šmiheljske fare, niso bili močje opravičeni proti takemu duhovniku vložiti pritožbo že zaradi teh vzrokov? Vemo, da bo občna obsodba izrečena v naš prid in v prid pritožiteljev. In take stvari, katerim noben dostojen človek ne more pritrdjevati, je uganjal naš dušni pastir Ivan Govedič, ki si sedaj drzne porabiti deco, da bi se očistil pred farani in sramotil ter obrekoval farane-Slovence! Bili smo tihi. Nihče ni vedel, kakšen je župnik Ivan Govedič, tudi prosto ljudstvo ni vedelo zato: mi, ki smo za vse to dobro znali, smo molčali, kakor grob, ker nismo hoteli, da bi se reklo: šmiheljski farani so proti duhovščini. Pokličemo na krov prejšnje gg. kapelane, kakor Vinka Čepina, Karola Preskarja, Ernesta Trstenjaka, Franca Loma kakor tudi sedanja dva in druge gg. duhovnike, ki so imeli in ki imajo še vedno priliko s šostanjskimi Slovenci in z ljudstvom občevati okoli po fari, in jih vprašamo, je li smo Slovenci — **barabe**, kakor nas je iz prižnice psoval g. župnik; je-li smo mi nasprotniki in sovražniki duhovščine in videti hočemo, kdo bo ostal obrekovalec in lažnivec ter zaničevalec duhovskega stanu. Da se šostanjski Nemci potegujejo za naklonjenost župnika, je samoumevno, kajti za to naklonjenostjo tiči političen vzrok, ker upajo Nemčurji pri prihodnjih občinskih volitvah zmagati s pomočjo Ivana Govediča. Ne zavidamo torej nikogar za naklonjenost našega dušnega pastirja. Pozivljamo pa gospoda Ivana Govediča, da naj vloži proti temu članku tožbo in ne morda popravek in videli bomo, kdo bo dobil klofuto, kakor se on baha s prižnice. Pripomnimo, da je okolnosti razkošnosti in ljubavnih posledic njegova ljubica in kuharica opisovala mnogim ljudem in njene trditve dokazala s pismi, izvirnimi od Ivana. Kaj porečejo k takemu duhovskemu tovarišu gospodje v Mariboru?

Telovadno društvo „Gorenjski Sokol“.

Bratje! Sokoli!

Kličemo Vas, bratje, k drugemu vsesokolskemu sestanku, k prvemu jasnemu dokazu naših teženj, naših uspehov in napredka, k

II. vsesokolskemu taboru v Ljubljani v dneh 16., 17. in 18. aprila 1904.

Bratje, ne samo živo hrepenenje, da privijemo brat brata na slovanska prsa, da odkrijemo drug drugu vznešene misli, ne! ne samo to nas sili k bratskemu sestanku, ampak nova doba, doba preporeda slovenskega Sokolstva zahteva od nas, da pokažemo nesokolski slovenski javnosti sadove svojega kratkega, a resnega delovanja ter začrtamo tako javno točno svojo pot k našemu visokemu cilju, da ohrabrimo tako ne samo sebe, ampak tudi druge ter jih tako privabimo v naš sokolski krog.

Zato, bratje, Vas kar najsrčneje vabimo, da pripomorete vsak po svojih močeh, da bode ta vspeh kakor mogoče velik, da bode tako velik, da bode še v doglednem času naša sokolska organizacija preplula tudi najoddalje-

nejše kote slovenske zemlje, da bode postala last, jednaka last vsega naroda. Upamo, da se ne obračamo k Vam zastonj, upamo, da se v kar največjem številu odzovete našemu bratskemu vabilu tako, da bode naše društvo častno izpolnilo delež svoje sokolske naloge. Na svidenje torej pod praporom sokolskim, na svidenje na drugem sokol-kem taboru. Na zdar!

Odbor.

Nekaj določil glede javnih nastopov. Ako hočemo izpolnjevati svojo nalogo popolnoma, moramo odstraniti vse one napake, na katerih še bolchajo naša društva, t. j. nerednost in misel nesokolsko, misel, katere so polna samo kričava usta, katero predoči nekaternikom že sama rdeča srajca, za katero pa srce ne zna. Opozarjamo tedaj še enkrat vse brate Sokole, da hočemo vzdržavati vse svoje sklepe brez ozira; vsaj smo trdno prepričani, da oni pravemu Sokolu niso nikako novo, težko breme, ampak, da so — še predno smo bili primorani jih skleniti — vsem pravim sokolskim bratom sveta narodna dolžnost, katere bi ne bilo treba sklepoma javno pribiti, ako bi bili vsi odkritega, resničnega sokolskega mišljenja. Toliko, da ne bode kdo pozneje morebiti razžaljen, ako mu bode zabranjeno javno nastopanje.

Sklepom III. odborove seje dne 4. februarja t. l. določujemo po § 15. društvenih pravil:

a) Javnih nastopov v sokolskem kroju se smejo udeleževati samo oni bratje, ki redno obiskujejo v to določene ure redovnih vaj. Skrajni čas je že, da bratje Sokoli sami uvidijo, da je toliko časa nemogoč vsak vzoren nastop, dokler niso vsi jednako izvežbani v redovnih vajah; to izvežbanost pa je možno doseči le z rednim pohajanjem redovnih vaj. Ure, določene za vadbo redovnih vaj, se bodo pravočasno naznanile po poli, v telovadnici in v »Gorenjcu«.

b) Udeležiti se javnih telovadb imajo pravico samo redni telovadci. (Isto velja tudi o prostih vajah.) Kakor smo že enkrat povdarjali, se nečemo ponašati z bleščečimi uspehi navideznega dela, ampak smo zadovoljni s skromnim nastopanjem, o katerem pa lahko trdimo: to so uspehi neumornega, rednega delovanja celega leta, večih let. Kdor drugače misli, ni Sokol. Kdor pa je istih misli, ve, kje ga pričakujemo z odprtimi rokami. S tem hočemo uničiti sijajno, toda perijodično, simptomnično delovanje naših sokolskih društev; le vspehi trajnega, resničnega dela naj pokažejo javnosti, kako je naše delo, kaka je naša misel, naš polet!

c) Tekmovalnih telovadb se smejo udeležiti samo oni, o katerih se je vaditeljski zbor prepričal, da so zato popolnoma zmožni, izvežbani, in jim je dovolil s tem udeležbo.

Vse te določbe se uveljavijo v polnem obsegu z dnem 1. marca 1904 ter veljajo toliko časa, da odbor ne uvidi potrebo njih premembe. Izjem v nobenem slučaju ne pripoznamo, vsaj smo vsi jednaki; samo oni bratje, ki niso stalno v Kranju, se oproščajo njih obveznosti za čas, ko se mude drugod.

Bratje! Sami po svojem prepričanju ste volili odbor, zato upamo, da bodele sklepe odbora smatrali resnim in jih ne prezirali tako, kakor so to storili nekaterniki lansko leto.

Podpišite se na poli, katera bode tekom par dni krožila med Vami, vsi oni, kateri se mislite v sokolskem kroju udeležiti vsesokolskega sestanka v Ljubljani. Bratje, o katerih je vaditeljski zbor prepričan, da bi lahko telovadili, dobe od istega še posebne pozivnice. Na zdar!

Novičar.

Na Gorenjskem.

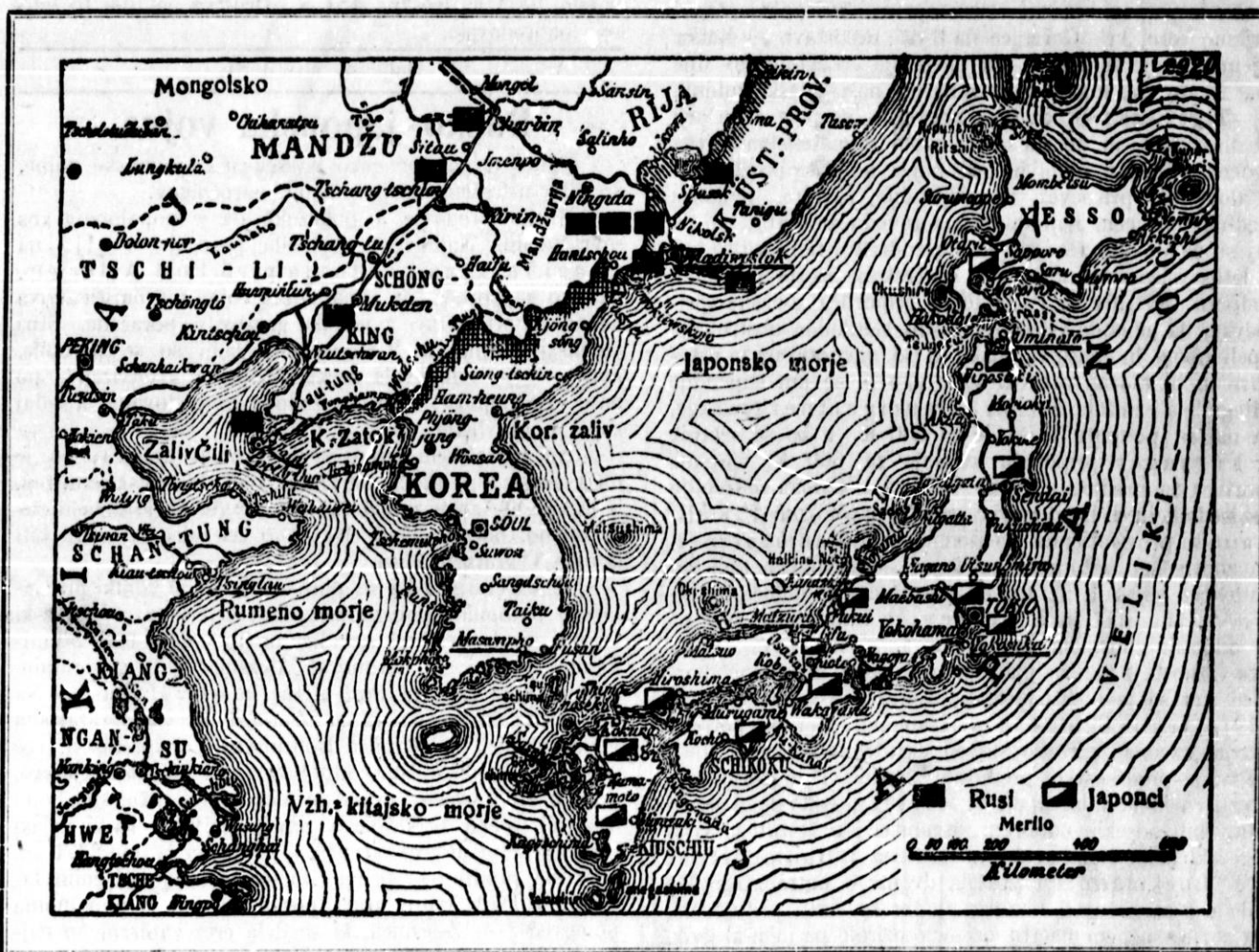
Osebnosti. Upokojen je c. kr. davkar v Kranjski gori, g. Peter Vavpotič. — Prestavljen je c. kr. evidenčni geometer g. Henrik Hrovatin iz Logatca v Radovljico.

Vsiljevanje klerikalnih časnikov je postalo v zadnjem času — kakor se nam poroča z Gorenjskega — že neznosno. Naši politični, za vsak čut poštenosti in dostojnosti že popolnoma topi in nedovzetni duhovniki ponujajo in vsiljujejo svoje lažnive, obrekljive in umazane cunje a la »Domoljub« in »Slovenec« na prižnicah, v

spovednicah, pri velikonočnih izpraševanjih in po raznih javnih prostorih brez studa in srama, kakor Jud svoje slabo blago. In kakor Jud oddaja včasih svoje ničvredno blago za vsako ceno, tako so naši črni kramarji vsilili umazanega «Slovenca» nekaterim kmetom za letno naročnino po 6—8 gld. Nekateri gostilne in društva pa niso naročene na «Slovenca» že več let, a ga še vedno redno dobivajo. Ravno tako je tudi z «Domoljubom». Kjer ga ne morejo izpečati za denar, tam ga naroče in plačajo petični župniki sami. — Slovenski narodnjaki in rodoljubi, ako vam je kaj na tem, da naši klerikalni janičarji popolnoma ne omrežijo našega ljudstva in mu kakor pajek muhi ne izsesajo zadnjih življenskih moči, ganite se in ne glejte s prekrizanimi rokami na te najhujše zatiralce slovenskega naroda! «Klin s klinom» bodi vam geslo in na delo!

Blage žene spomin. Dne 17. januarja t. l. je po dolgi bolezni v Kranju umrla g. Jera Zorman kot vdovazasebnica. V svoji mladosti je bila zelo pridna in varčna

potezami popisan obupni položaj macedonskih Bolgarov in satanske grozovitosti, ki jih kruti Turki počenjajo na tem, še pod njihovo vladno se nahajajočim slovanskem narodu. Podrobnosti, ki jih je pisec izpustil med posameznimi točkami, si razumni čitatelj lahko sam misli. Povest popisuje žalostne dogodke v opustošeni vasi, dogodke vjetih bolgarskih deklic in pojasnuje, kakšna usoda je zadela sorodnike najlepše ujetnice Dobrilke in kaj se je z njo godilo še pozneje. — Bolgari so manjša veja velikega slovanskega narodnega drevesa in govore jezik, ki je močno podoben hrvaščini ali slovenščini, tako da jih lahko razume vsak Slovenec. V zadnjih letih je tudi na Gorenjskem med železniškimi delavci v Bohinjski Bistrici in na Hrušici več sto macedonskih Bolgarov, katere pa tu navadno imenujejo le Macedonce. Ti so kot delavci zelo marljivi in vztrajni; žive pa jako trezno in skromno. Iz naše povesti naj Gorenjci spoznajo, v kakih neugodnih in nesrečnih razmerah so bili rojeni in

Bojišče v Vzhodni Aziji.

ter si je vsled tega prihranila precej lepo premoženje. Akoravno je pred par leti iz gole dobrosrčnosti in še «med živimi» menda 10.000 gld. izročila svoji nezakonski sestri in svojemu nezakonskemu bratu — je z ozirom nato, ker je sama poskusila, kako se hudo godi revežem — glasom svoje oporoke zapustila večino svojega premoženja, in sicer deset tisoč (10.000) K revežem mesta Kranj, štiritisoč (4000) K dijaški kuhinji v mestu Kranj za dijakne kranjske gimnazije in dvatisoč (2000) K bolnišnici v mestu Kranj; — pri vsem tem pa ni pozabila na sorodnike svojih možev in na župnijsko cerkev v Kranju.

Umrli je v četrtek popoldne v Kranju trgovec g. Matej Rooss, ki je bil občesplošovan in ljubezniv mož in oče tukajšnje narodne rodbine. Pogreb se je vršil danes popoldne ob mnogobrojni udeležbi. Narodna čit. se je udeležila istega z zastavo, čit. peveci so zapeli dvojne ganljivih žalostink. N. v m. p.!

«Zreb naj odloči!» Pod tem naslovom smo z današnjo številko «Gorenjca» v podlistku začeli priobčevati več poglavij obsegajočo povest, v kateri je z glavnimi

vzgojeni ti siromaki ter naj imajo odslej več kristjanskega in slovanskega sočutja zanje kakor tudi za druge bolgarske nesrečneže tam doli v daljni Macedoniji.

Biserna poroka. Dne 9. t. m. je obhajala na Prevojah pri Brdu zakonska dvojica 87 letni posestnik Valentin Kurent in njegova 83letna žena Doroteja biserno poroko. Cerkvena slavnost se je vršila kakor pred 60. leti v župni cerkvi na Brdu, kjer je gospod župnik Debelak iz St. Jurija imel presrečen govor na srečni zakonski par, katerega je potem poročil. Oddelek domžalske godbe je spremljal svatovski izprevod, okrog 60 po številu, tako v cerkev, kakor tudi na potu domov. Pri pojedini, ki se je vršila v zastavami okrašeni slavljenčevi hiši so potem fotografirali goste. — Slavljence je bil več let občinski odbornik. Svoj čas, ko v naših krajih se ni bilo železnice, je preživel razno blago v Trst, Gradec in na Dunaj. Oba slavljenca sta še čila in krepka. Imela sta 13 otrok, od katerih jih živi še osem. Cesar je poslal povodom biserne poroke slavljenčema večjo denarno podporo.

Kako se lahko spozna klerikalne občinske može?

Neka uradna oseba je prišla v klerikalno občino na Gorenjskem ter vprašala ondotnega liberalnega gostilničarja, ki se je bil šele pred kratkim izpreobrnil iz klerikalca, kateri so v občini novoizvoljeni občinski odborniki, da mu bodo podpisali neke uradne listine. »Te bodele pa prav lahko našli,« mirno odgovori vprašani gostilničar. »Pojdite po vasi, in katerega kmeta z najbolj neumnim obrazom bode srečali, tisti je gotovo občinski odbornik. Saj veste, da naš fajmošter ne trpi pametnega in razumnega človeka v občinskem odboru, ker bi z ljudmi take vrste ne mogel vladati občine kakor bi on hotel. Zato si je dal izvoliti za občinske može najnevednejše in najneumnejše kmete, ki ne znajo in si tudi ne upajo kake stvari po svoje misliti in prevdariti, ampak misli zanje le fajmošter, kmetje pa mu s svojimi slamatimi glavami udano in slepo le — kimajo!«

«**Legionarji,**» narodna igra, spisal Fr. Govekar, se igra jutri popoldne ob 3 uri, bržčas zadnjič v sezoni. Zvečer se pa poje krasna, velika opera «Afričanka». Opozarjamo torej vrle Gorenjce na ti dve predstavi. — Kakor čujemo, igrajo tudi naši vrli diletantje «Legionarje» dne 25., 26. in 27. marca t. l. v korist naši dijaški kuhinji.

Trgovinska in obrtna zbornica se je v svoji seji od dne 23. t. m. bavila s predlogom ravnateljstva obrtne strokovne šole v Ljubljani, da naj se ali zviša po zbornici že dovoljeni prispevek za štipendije revnim, podpore vrednim učencem napominanega zavoda za 600 K, ali pa naj se že določena svota posameznih štipendij zniža, ker je letos vsled deželnozborske obstrukcije izostala deželna podpora. Svetnik C. Pirc toplo priporoča zvišanje prispevka, da ne bodo vsled brezvestne klerikalne obstrukcije trpeli ubogi in marljivi dijaki, ki so navezani na te ustanove in bi morali ostaviti šolo, ako bi se jim štipendije odtegnile ali znižale. Svetnik J. Baumgartner predlaga, da naj se podpora zviša le za 300 K, a ko še svetnik L. Fürsager priporoča zvišanje za 600 K, sprejme zbornica ta predlog z veliko večino. — Iznova se izvolijo predsednikom J. Lenarčič, podpredsednikom F. Kollmann in provizoričnim predsednikom J. Baumgartner. Za zbornične zastopnike pri komis. obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin se določita svetnika V. Majdič in J. Schrey, v industrijski svet pa se odposlje zbornični predsednik J. Lenarčič. — Velike važnosti je bila zadnja seja trgovinske in obrtne zbornice, ker se je v isti napravil važen korak za ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani. Ker je potreba takega zavoda za razvoj slovenskega trgovstva vedno nujnejša, je predsedstvo predložilo zbornici v pretresovanje po zborničnem tajniku dr. V. Murniku sestavljeni in po združenih odsekih odobreni organizacijski statut za višjo trgovsko šolo. Nemška zbornična člana J. Baumgartner in K. Luckmann sta izražala dvome o potrebi trgovske šole in o mogočnosti financiranja ter se zlasti pritoževala, da se je v učnem načrtu premalo oziralo na nemški jezik. Predsednik Lenarčič, tajnik dr. Murnik ter svetnik Pirc so ometavali neopravičene pomisleke in neosnovane šovinistiške pritožbe nemških članov, na kar je konečno zbornica po neznatni spremembi § 3. soglasno in en bloc sprejela vse druge točke organizacijskega statuta.

Blago srce. Da naš prečastiti ni posebno nežnih čutil, o tem smo že dolgo uverjeni, da pa je tako nizkolnega srca, kakor hočemo pokazati, tega bi niti na njegovem obrazu ne brali. Naš «Sokol» je priredil tudi letos svojo maskerado in pri dekoracijskih delih je pomagal postreščekov sin-jurist. Ker pa dekoracije niso bile po volji prebivalcem kranjskega farovža, zaletel se je naš blagi prečastiti do njegovega očeta z grožnjo, da bode sina zatožil na Dunaju, ako bode slikal take stvari. Da je Koblar kaj takega zmožen, o tem se skoro ne drznemo dvomiti — omnis Aristippum decuit color! Kajne, Tone, in naj bode še tako umazana!

Popravek. V zadnji številki na strani 76. v četrti vrsti od zgoraj, prva kolona se ima glasiti «pri Meiningenijih» in ne «pri Marnheimerjih».

Drobiž z Gorenjskega. Častno svetinjo za štiri-desetletno službovanje je dobil mlinarski pomočnik Jakob

Tavčar v Železnikih. — Cesar je pomilostil 6 kaznjenc v begunjski kaznilnici. — V Kranjski gori je padlo letošnje zimo snega že 5-70 metrov. Toliko ga že ni padlo od leta 1870., kakor je zaznamovano na Razingerjevi gostilni Podkorenem.

Križem sveta.

Vol požrl 460 kron. V Welsu je hotela neka kmetica kupiti pri ondotnem oskrbniku dva vola. Ko je šla s posestnikom v hlev, da bi si ogledala vola, ji je padla iz rok, ne da bi opazila, denarnica, v kateri je bilo 460 K. Šele, ko je prišla žena na cesto, je zapazila, da nima denarnice. Hitro je stekla v hlev, kjer je iskala denar. A kako se je ustrašila opazivša, kako se jeden izmed volov ravno davil nad jednim delom denarnice. Ostali del, kjer je bil shranjen denar, je vol že požrl.

«**Zvezda,**» izobraževalno, zabavno in podporno društvo na Dunaju je imelo svoj občni zbor, na katerem se je izvolil odbor. Društvo je priredilo 9 zabav in 3 izlete. Podpore je prejelo več Slovencev in Slovenk. Dohodkov je bilo 1003 K, troškov 451 K. Društvo je tudi to leto lepo napredovalo.

Dalje na strani 87.

Rusko-japonska vojna.

Danes prinašamo sliko bojišča rusko-japonske vojne, da tako ustrezemo želji cenjenih naročnikov.

Rusko brodogradje je pokazalo, da je popolnoma kos sovražnemu. Najnovejša poročila poročajo o sijajni zmagi ruskega brodogradja pred Port Arturjem. Uradno se poroča, da je japonska vojna mornarica znova napadla Port Artur, a je bila grozovito poražena. Štiri japonski parniki in 2 transportni ladji so se potopile. Zlasti se je odlikovala ruska oklopnica «Retvizan», po naše «Razbojnik», ki je bila zadnjič poškodovana, a sedaj zopet popravljena.

Na bajkalskem jezeru se je zgodila nesreča, ko je ob jezeru s tira skočil železniški vlak. En vojak je mrtev, 5 težko, 14 lahko ranjenih. Čez jezero, ki je debelo zamrznjeno, hočejo delati električno železnico, ki mora biti gotova v kratkem času.

Iz Petrograda se poroča, da se je v bitki pri Cempulpo potopila japonska križarka «Čukašika». — Ruski trgovci so darovali za zgradbo novih vojnih ladij 50 milijonov rubljev. — Admiral Aleksejev je z generalnim štabom vred zapustil Port Artur in šel v Harbin. — Na sibirski progi in na progi Zlatoust je vlada razglasila vojno stanje. — Grofica Bobrinska je v spremstvu več usmiljenk in postrežnic odpotovala na bajkalsko jezero, da tam uredi vojaško preskrbovalno vzprejetišče, kjer bodo dobivali preko bajkalskega jezera potujoči ruski vojaki toplih jedi in drugih okrepčil. — Japonci so dne 23. t. m. poskusili prodrati s štirimi z raztreliivom napolnjenimi ladjami v Port Artur, toda poskus se jim je popolnoma ponesrečil. — Železnica, ki se dela čez zamrznjeno bajkalsko jezero, bo služila samo za prevažanje praznih vagonov; vojaštvo pojde peš čez jezero.

Iz Londona se poroča, da je odšlo 5000 mož kitajskih konjenikov na sever, in sicer v Sanghajvan. — Na severni strani reke Jalu stoji 3000 Rusov. — Kitajci v Mandžuriji so začeli delati Rusom težave. Aleksejev je vsled tega razglasil, da pride vsak Kitajec pred vojno sodišče, kdor se upre ruskim ukazom. V Vladivostoku so bili ustreljeni trije Kitajci, ki so opustili delo pri utrdbah. — V Vladivostoku je mraza 36 stopinj Celzija.

* * *

Časopisje na Japonskem je razvito. Skoro vsi časopisi v Tokiu in v provinciji imajo 10.000 nalog. «Jorozen Tehocho» v Tokiu in «Osaka Asaki» v Osaki pa imata po 100.000 odjemalcev. Sedaj ima Japonska 1500 različnih časopisov, med temi 400 dnevnikov. Časopisi se ne stavijo s črkami, temveč z znamenji, katerih je 9000 do 10.000. Stayec ne more imeti vsa ta znamenja pred seboj, temveč mora zbirati ta znamenja po vsej tiskarni. Vedno je treba novih znamenj za nove opise. Ako kdo razžali vlado, sedi tri leta, in časopis je za toliko časa ustavljen.

Na Gorenjskem.

Pobožen slepar. Piše se nam: Nekje na Gorenjskem je človek, kateri s popravljanjem ur in drugih takih reči prav nezasišno slepari ljudi, ki ga še ne poznajo in mu prineso kako reč v popravilo. O tem vedo povedati že mnogi, ki so imeli opraviti z njim in tudi sodišče mu je že vžgalo pečat nepoštenosti na čelo. Vrhutega pa ta sleparski urar še druge ljudi napeljuje in zapeljuje v sleparije, se tožari z njimi, jih ovaja uradom in z namenom, da bi škodoval svojemu bližnjemu, se vedno vtiče tudi v take zadeve, ki ga čisto nič ne brigajo. Vendar je ta človek zelo pobožen in prav pridno hodi v cerkev k maši, spovedi in obhajilu, da tisti, ki še ne poznajo njegovih krščanskih del, mislijo, da je res tak poštenjak, kakršnega se kaže. Ne vemo, kako se mu morejo odpustiti grehi in puščati ga k obhajilu, dokler ne poravnava ljudem storjenih krivic. Najbrž je ta vzorni katoličan že tako vaje vsakovrstnih sleparij, da jih več ne smatra za greh in da misli, da ima že patent nanje! No, pravico do kakega drugega patenta je že zdavnej izgubil, in v prihodnje bomo skrbeli, da se bo to upoštevalo tudi na pristojnem mestu ter da bodo za njegovo ime in njegova krščanska dela izvedeli tudi širši krogi, ako ne bo v kratkem odnesel svojih kopit drugam ali pa, ako ne bo opustil svojih sleparij in drezanja v tuje zadeve.

Bivši starološki kapelan Nikolaj Stazinski, ki je tako nenadoma, takorekoč kar čez izginil iz Stare Loke, je sedaj — kakor piše «Domoljub» za župnika na Planini. — «Na Planini imajo novega župnika g. Nikolaja Stazinskega. Kakor sem poizvedel, ga imajo Planinci prav radi, in tako je tudi prav. Dal Bog, da bi mu to svojo ljubezen ne kazali samo v besedah, ki so zelo poceni, ampak tudi v dejanju, da bodo šli za njim kot en mož, zlasti pri volitvah. Čemo videti, veli Hrvat.» — Tako piše predzadnji «Domoljub» med novicami iz Vipavske doline. «Čemo videti,» veli Hrvat; ljudje po Stari Loki čejo vedeti sledeče: Nikolaj Stazinski je služil za kapelana v Stari Loki. Kar nagloma je izginil; bil je prestavljen in nihče ni vedel kam. Starološčani pripovedujejo, da je brumni Nikolaj zvečer v svoji sobi pestoval mlado dekle. Misli je, da ga nihče ne vidi in zato se ni čisto nič ženiral. Nekateri so pa videli skozi luknjico, kjer je izpadla grča, ves lepi prizor in so — kako bi rekli? no, ko je padlo figovo pero — začeli ploskati Nikolaju. Nikolaj je bil takoj prestavljen, čeravno so bile občinske volitve pred durmi. «Domoljub» pravi, da imajo novega župnika Stazinskega v Planini radi, zraven pa dostavlja, da bi dal Bog, da bi nam to ljubezen ne kazali samo v besedah. Planinci naj bodo prepričani, če oni ne bodo njemu kazali ljubezni v dejanju, jo bode pa on, kakor v Stari Loki — pokazal. Vse zaradi — krone čistosti.

Iztrebani porotniki. Za prihodnjo sezijo so z Gorenjskega iztrebani naslednji gg.: Ivan Janša, posestnik in gostilničar v Begunjah; Egidij Jeglič, trgovec in posestnik v Selu pri Zirovnici; Franc Krenner, zasebnik v Kranju; Ferdinand Pollak, trgovec v Kranju; Franc Perko, mesar, gostilničar in posestnik v Trzinu; Josip Pogačnik, krojač in posestnik v Radovljici; Anton Povše, posestnik v Spodnji Siski; Alojzij Slatnar, tiskarnar v Kamniku, in Ivan Terpinc, gostilničar in hišni posestnik v Kamniku.

Na Bohinjski Beli se bo otvoril brzojavni urad pri ondnotnem poštnem uradu.

Samomor. Dne 16. februarja t. l. zjutraj so našli v Domžalah na vrtu obešenega postopača, 43 letnega bajtarjevega sina, po domače Merkca iz Domžal. Še dan poprej je prosil svojega očeta, naj mu da pet kron, česar pa oče ni storil; prosil ga je potem, naj mu da vsaj en groš, da kupi vrv in se obesi, ali tudi tega mu oče ni hotel dati. Mrtveca so prepeljali v mrtvašnico v Mengiš.

Otrok zgorel. V Zgornjih Pirničah je osem let stari Peter, sin kmetice Marije Vertačnik, prosil svojo mater, naj mu dovoli, da bi smel s svojim blizu tri leta starim bratcem Lipetom na bližnjem, komaj 200 korakov od hiše oddaljenem robu žgati suho travo. Ker mu pa mati ni dovolila tega, je skrivaj smuknil z bratcem in dvema drugima otrokoma na bližnji rob, kjer je zažgal suhljad,

a plamen se je prijel malega Filipa obleke, ki je popolnoma zgorela na otroku, kar je čez nekaj ur povzročilo njegovo smrt.

Domača knjižnica.

Razglednice društva «Vesne» na Dunaju. Opozarjamo na nove umetniške razglednice društva «Vesne». Izšlo je dosedaj 6 različnih umetniških razglednic. Pošiljajo se le cele serije po sledečih cenah (vštevši poštino): 60 (6 razl.) 4-40 K, 600 (6 razl.) 39-0 K. Ker je čisti dobiček namenjen za priredbo društvene razstave, pričakuje podpisani odbor prav obilnega povpraševanja po edinih umetniških narodnih razglednicah.

Bojišče v Vzhodni Aziji. V založbi I. Blaznika nasl. v Ljubljani je izšel v več barvah izdelan zemljevid bojišča v Vzhodni Aziji. Cena 20 vin.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist se prodaja po vseh trgovinah pralno milo družbe sv. Cirila in Metoda, čegar kakovost presega vse dosedanje vrste mil. Z ozirom na prepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda, se prosi vse prijatelje družbe sv. Cirila in Metoda, zlasti zavedne slovenske gospodinje, da poskusijo to milo ter se prepričajo o njega kakovosti.

Listnica uredništva.

- Dopisniku z Bleda in Bohinja: Pride prihodnjič.
 - Dopisniku iz Sela: Za to številko prepozno došlo, porabimo v naslednji številki.
 - Dopisnik «Jer.» v Šostanju na Štajarskem: Dopis prejeli, pa prepozno za to številko. Priobčili ga bomo v 10. številki. Prosimo vedno zanesljivih, verodostojnih poročil.
 - Pošiljatelju članka «Nazaj v cerkev!»: Vaš članek smo morali na nekaterih mestih nekoliko ublažiti, ker je prehud. Pride v kratkem na vrsto.
 - Gospod Čistoslav Prešestnik: Vaš podlistek pride v eni prihodnji številki na vrsto z malimi izpremembami.
 - Gospodu dopisniku iz Poljan nad Škofjo Loko: Uvodni članek v 10. številki.
 - Dopis iz Škofje Loke za to številko prepozno došel. Pride prihodnjič.
- Iskrena hvala vsem cenjenim gg. dopisnikom. Se priporočamo za nadalje!

Imam v kleti

31-1

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakijske in brinovca ter namiznega olja lastnega pridelka. — Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra).

Pretužnim srcem nazačujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri, iskreno ljubljani, nepozabni oče, oziroma tat in stari oče, gospod

Matej Rooss

55

trgovec

previden s sv. zakramenti za umirajoče po dolgi, zelo mučni bolezni v 68. letu svoje dobe ob 3. uri popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preljubelega ranjcega bode v soboto, dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na t. kajšno pokopališče, kjer se bo položilo v lastno rakev.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v župni cerkvi. Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin in pobožno molitev.

V Kranju, dne 25. februarja 1904.

Albert, Rudolf, Edmund, sinovi. — Marija, Ida omož. Siebeneichler, Kristina, hčere. — Karl Siebeneichler, zet. — Ida Siebeneichler, vnukinja.

Nove sani

s 4 sedeži, se takoj prodajo.

Kje? pove upravništvo »Gorenjca«.

32—2

Polenouka

priznано najboljša

28—2

se dobiva pri trgovini

R. & E. Rooss v Kranju.

Lepo meblirano stanovanje

se odda takoj kakemu gospodu. Istotam se lahko dobiva tudi hrana.

Več se izve v upravništvu »Gorenjca«.

29—1

„Škrat.“

Jedini slovenski humoristično - satirični
tednik, ki prinaša izključno

11—7

originalne slike.

Izhaja v Trstu vsako soboto. Naročnina
za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne
številke se prodajajo po 10 vin. Zahtevajte
brezplačne številke na ogled!

4 rabljeni, popolnoma dobri Howe-šivalni stroji

od katerih sta dva še skoro nova, se po 10—20 gld.
prodajo. Istotam se dobe tudi vse vrste novi stroji in
zraven spadajoči deli. — Povpraša naj se pri

G. Batheltu v Trzinu.

24—4

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti
papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtskega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterska steklenica 2 K

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1:30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij

II. 199—20

Tedenski sejem v Kranju dne 22. t. m.

Prignalo se je 275 glav goveje živine, 4 telet, 41 prašičev, — ovac, 1 koza, — buša, — konj. — 50 kg: pšenice K 9.—, prosa K 7:50, ovsa K 6:50, rži K 7:50, ajde K 9.—, ječmena K 7.—, fižol ribničan K 10.—, koks K 11.—, mandalon K 9.—.

Skladišče vina

je odprla s 1. febr. 1904

v Kranju

Istrska vinarška zadruga

katera posluje že 10 let in si je pridobila
tekom te dobe občno pohvalo ter priznanje
za dobra in pristna svoja vina.

Klet je v hiši Fr. Kuralta.

Kdor želi imeti zdravo in dobro vino, naj pride in
poskusi ter se sam osvedoči o tem.

Cene bodo primerne!

4-11

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, lepešne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinatih izdelkov

August Dreise

115-40

v Ljubljani.

Večkrat premisljeno!

Dobro ohranjen

klavir

(Bösendorfer) je poceni naprodaj.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Gorenjca«.

17—2

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 vin.
25—3 franko.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modrobo na peresu
in posteljno opravo, saloge
pohištva.

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podob.
otročjih vozičkov, naslonjačev, pol-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 94-43

po najnižjih cenah.

Ceniki s 300 podobami postlj-
zastonj in poštne prosto.

Razposiljanje točno.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti
samo s 13-6

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani
vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju
delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta
1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A.
Smekal odlikovana z dvema največjimi odli-
kovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomo**
za izboljšanje parnih in motor-briz-
galnic ter lestev in z zlato kolajno
za prednosti pri ročnih brizgalnicah
za nove sestave.

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesal-
in gospodarskih strojev.

Loterijska srečka dne 20. februarja t. l.
Gradec: 51 30 14 24 72

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborno zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gld. 3-75, najfinejša znam-
ka, gld. 6-50. 140-36

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144-35

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

(Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.)

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati

v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelok**,
broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti,
modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot,
peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani
ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorci na zahtevo
poštne prosto.

110 40

R. Miklauc.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

17-6

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Pedružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vloženi denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Naročajte si prezanimivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zlogusnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomenljive, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izboren stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrusen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

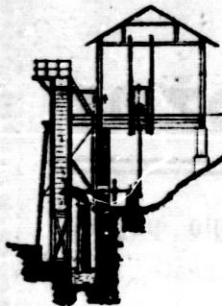
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

125-39

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

17-39

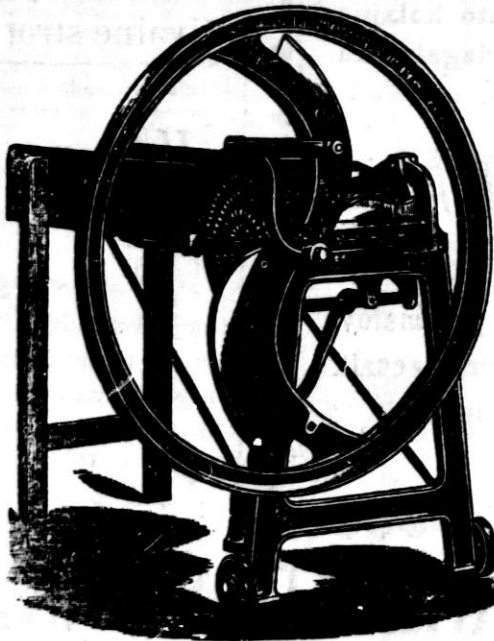
tovarna za stroje, železo in kovino-livarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

62-50

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, vile, železne brane, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obiljanje

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, plaht za vozove, železnih peči,

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za označila plačuje se za petintristo 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročninske reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.